

KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE

ODBOR BEZPEČNOSTI A KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Vaše č. j.: -
Ze dne: -
Naše č. j.: -
Spis. zn.: -
Počet listů: 14
Počet příloh: -

Vyřizuje: Ing. Milan Jenčík
Tel.: 724 333 749
E-mail: milan.jencik@plzensky-kraj.cz

Datum: 30. srpna 2021

Ministerstvo obrany České republiky
Odbor pro válečné veterány
Náměstí Svobody 471
160 01 Praha 6 - Dejvice

Informace o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci Krajský úřad Plzeňského kraje

V souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech (dále jen VH) a pietních místech (dále jen PM), předkládá Krajský úřad Plzeňského kraje informaci o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci válečných hrobů. Informace je zpracovaná se stavem k 31. 12. 2020.

1/ Celkový stav válečných hrobů a pietních míst v kraji:

Na základě vyhodnocení informací o počtech a o stavu válečných hrobů, které vedou v evidenci obce s rozšířenou působností, podle stavu k 31. prosinci předchozího roku a na základě vlastních poznatků, lze konstatovat, že celkový stav válečných hrobů a pietních míst (dále jen VH a PM) ve správním obvodu Plzeňského kraje je **DOBŘÍ**.

VH a PM, které se nacházejí v horším, než poznatelném stavu jsou zavedeny do karet oprav v Centrální evidenci válečných hrobů. K opravám těchto míst je počínajíc rokem 2016 určen příslušný krajský dotační titul. Podrobné informace k této problematice jsou uvedeny v bodě f) Jiné.

2/ Rozsah a výsledky vlastní kontrolní činnosti:

ORP	Počet kontrol VH a PM	Výsledek kontroly	O VH a PM nejlépe pečuje	Nedostatečná péče
Blovice	41	Dobry – poznatelný.	-	-
Domažlice	Namátkové kontroly.	Nedostatky nebyly zjištěny.	-	-
Horažďovice	49	Velmi dobrý až dobrý.	Chanovice, Pačejov, Tužice, Břežany.	-
Horšovský Týn	19	Velmi uspokojivý.	-	-
Klatovy	4	Dobry.	Janovice n. Úhlavou, Klatovy, Předslav, Bezděkov, Měčín.	-
Kralovice	92	Neudává.	-	-
Nepomuk	12	Dobry – poznatelný.	-	-
Nýřany	74	Uspokojivý.	-	-
Plzeň	Neudává.	Bezproblémový.	-	CZE 3209-5662 Plzeň 2, CZE 3209-5690 Plzeň 4 ¹ .
Přeštice	30	Dobry.	-	-
Rokycany	3	Dobry – poznatelný.	-	-
Stod	22	Uspokojivý.	-	CZE 3212-6184 Čechovice ² .
Stříbro	4	Dobry.	-	-
Sušice	Neudává ³ .	Dobry.	-	-
Tachov	0 ⁴	Dobry.	-	-
Krajský úřad Plzeňského kraje	5 ⁵	Dobry.	ORP Blovice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Přeštice, Rokycany, Stříbro, Sušice.	Statutární město Plzeň/Magistrát města Plzně.
Plzeňský kraj celkem	355 ⁶	-		

¹ Pamětní deska se v současné době nachází v úschově u ČSBS Plzeň.

² V současné době probíhá oprava uvedeného pietního místa.

³ Z důvodu pandemie Covid a vytížení v rámci krizového řízení nebyly kontroly v tomto období prováděny.

⁴ Z důvodu pandemie Covid a vytížení v rámci krizového řízení nebyly kontroly v tomto období prováděny.

⁵ Kontrola byla vykonána u pietních míst CZE 3209-5207 Starý Plzenec, CZE 3209-5690 Plzeň 4, CZE 3209-55761 Plzeň, CZE 3209-5662 Plzeň 2 a CZE 3209-5690 Plzeň 4.

⁶ Oproti roku 2019 došlo k citelnému snížení počtu vykonaných kontrol a to o 90 zejména z důvodu přetrvávání pandemie Covid 19.

c/ Přehled VH, u kterých byla v roce 2020 provedena konkrétně vyčíslitelná úprava, oprava, rekonstrukce nebo jiná změna, včetně jejich zřizování, přemísťování nebo rušení (číslo VH, charakter úpravy, náklady):

Město, obec	ORP	Identifikační číslo	Druh opravy	Celkový náklad v Kč	Pozn.
Spálené Poříčí/Záluží	Blovice	CZE 3201-5999	Oprava oplocení.	70.812.-	Vlastním nákladem.
Spálené Poříčí/Těnovice		CZE 3201-5997	Zahradnické úpravy.	9.261.-	Vlastním nákladem.
-	Domažlice	-	-	-	-
Horažďovice	Horažďovice	CZE 3203-26612	Doplnění, vyčištění, renovace.	46.285.-	Vlastním nákladem.
Kvášňovice		CZE 3203-6050	Doplnění kamenických prací, čištění, oprava.	45.300.-	Vlastním nákladem.
-	Horšovský Týn	-	-	-	-
Klatovy	Klatovy	CZE 3205-6090	Obnova spárování, chemické čištění včetně bronzových desek.	106.238.-	72.000.- dotace PK.
Hlince	Kralovice	CZE3206-6132	Oprava těla pomníku, pískovcového lva a ohrazení.	91.000.-	63.000.- dotace PK.
Kralovice		CZE3206-27707	Čištění, zpevnění, tmelení, barevný retuš.	197.583.-	100.000.- dotace PK.
Vrčeň	Nepomuk	CZE 3207-5153	Čištění pomníku, doplnění orlice ⁷ v sousoší se lvem, úpravy okolí.	84.431.-	59.000.- dotace PK.
Horní Bříza	Nýřany	CZE 3208-6044	Oprava hrobového místa–transporty smrti.	370.000.-	100.000.- PK.
Dolany		CZE 3208-6076	Obnova pomníku padlým v 1. a 2. SV.	92.603.-	64.000.- dotace PK.
Plzeň 3	Plzeň	CZE3209-5164	Renovace.	564.919.-	Vlastním nákladem.
Plzeň 3/Radobyčice		CZE3209-5193	Oprava památníku padlých v 1. a 2. SV.	14.883.-	Vlastním nákladem.
Buková	Přeštice	CZE 3210-5823	Oprava pomníku obětem 1. a 2. SV.	17.000.-	Vlastním nákladem.
Merklín/Kloušov		CZE 3210-5848	Oprava pomníku obětem 1. a 2. SV.	25.531.-	17.000.- dotace PK.
Břasy/Stupno	Rokycany	CZE3211-5792	Celkové čištění pomníku padlým.	20.000.-	Vlastním nákladem.
Hlohovice/Svinná		CZE3211-5722	Celková obnova pomníku padlým v 1. a 2. SV.	38.529.-	Vlastním nákladem.
Chomle		CZE3211-28630	Kácení lip, výsadba nové zeleně.	14.714.-	Vlastním nákladem.
Holýšov	Stod	CZE 3212-6201	Rekonstrukce pomníku obětem 1. SV.	79.307.-	Vlastním nákladem.

⁷ Fragmenty nalezeny při opravách v rámci obce.

Město, obec	ORP	Identifikační číslo	Druh opravy	Celkový náklad v Kč	Pozn.
-	Stříbro	-	-	-	-
-	Sušice	-	-	-	-
Halže	Tachov	CZE 3215-5840	Celková rekonstrukce.	50.500.-	Vlastním nákladem.
Tachov		CZE 3215-6176	Obnova památníku ⁸ , revitalizace zeleně.	1.506.885.-	Vlastním nákladem.
Rozvadov		CZE 3215-33155	Pískování a zlacení kříže.	22.695.-	Vlastním nákladem.

Celkem bylo v roce 2020 zrealizováno 21 oprav VH a PM, z toho 14 oprav bylo realizováno nákladem vlastníka. Dalších 7 oprav bylo zrealizováno se spoluúčastí Plzeňského kraje.

d/ Přehled nákladů v Kč vynaložených na péči o VH po jednotlivých ORP v roce 2020 (obecní finanční prostředky v souhrnu za všechny obce, ORP, kraj, jiné zdroje):

ORP	Obce	ORP	Plzeňský kraj	Jiné zdroje	Pozn.
Blovice	139.060.-	-	-	-	
Domažlice	171.236.-	-	-	-	
Horažďovice	154.583.-	-	-	-	
Horšovský Týn	175.317.-	-	-	-	
Klatovy	195.598.-	-	72.000.-	-	
Kralovice	479.175.-	-	163.000.-	-	
Nepomuk	319.000.-	-	59.000.-	-	
Nýřany	418.603.-	-	164.000.-	-	
Plzeň	644.233.-	-	-	-	
Přeštice	96.593.-	-	46.000.-	-	
Rokycany	152.125.-	-	-	-	
Stod	15.095.-	-	-	-	
Stříbro	61.800.-	-	-	10.200.- ⁹	
Sušice	42.500.-	20.000.-	-	-	
Tachov	1.627.840.-	-	-	-	
Celkem	4.693.718.-	20.000.-	500.000.-	10.200.-	
Celkem bylo na problematiku péče o VH a PM v Plzeňské kraji vynaloženo 5.223.918.- Kč.					

V porovnání s rokem 2019 (4.234.891.- Kč), bylo v roce 2020 vynaloženo na péči o válečné hroby a pietní místa v Plzeňském kraji o cca 1 milión korun více.

Z uvedených finančních prostředků představují náklady na péči o ruské válečné hroby v Plzeňském kraji za rok 2020 111.072.- Kč. V předchozím roce 2019 tato částka představovala 181.890.- Kč.

⁸ Projektová dokumentace byla zpracována v roce 2019 za částku 452.000.- Kč.

⁹ O. s. Martinus 600.- Kč, VH CZE 3213-33509 Křivce; fyzická osoba Německo, 1.000.- Kč, VH CZE 3213-37644 Kladruba; fyzická osoba Německo, 8.500.- Kč, VH CZE 3213-22227 Kostelec/Lšelín.

e/ Aktuální problémy v oblasti péče o VH v kraji:

ORP	Problém	Pozn.
Blovice	Aktuální problémy se nevyskytují.	
Domažlice	Problematická spolupráce s některými obcemi při poskytování údajů.	Poběžovice, Postřekov, Srbice, Únějovice, Všepadly, Hostouň, Hradiště, Loučim, Milavče, Nemanice, Němčice, Nová Ves.
Horažďovice	Aktuální problémy se nevyskytují.	
Horšovský Týn	Zejména u malých obcí a obcí s neuvolněnou funkcí starosty přetrvává nezájem o možnost získání finančních prostředků na údržbu památek z jiných, než z obecních zdrojů z důvodu nemalé administrativní zátěže.	
Klatovy	Aktuální problémy se nevyskytují.	
Kralovice	Problém v péči o VH a PM se vyskytuje u těch míst, které se nacházejí na málo navštěvovaných či odlehlých místech.	
Nepomuk	Problematická spolupráce s některými obcemi při poskytování údajů.	Hradiště, Chlumpy, Kramolín, Měcholupy, Nekvasovy, Neurazy, Oselce.
Nýřany	Centrální zálohování zavedených a již uložených dat.	
Plzeň	Nerespektování PM především ze strany mládeže a bezdomovců, sezení na pomnících, požívání alkoholických nápojů, zanechávání odpadků, vandalismus. Krádeže kovových částí pomníků jako např. trnové koruny z pietního místa CZE 3209-5660 Božkov.	
Přeštice	Aktuální problémy se nevyskytují.	
Rokycany	Stále přetrvává problém nepříliš dobré spolupráce se starosty některých obcí, co se týče poskytování informací (např. nákladů na péči) a v některých případech i neznalost příslušné legislativy. Uvedený počet se ale neustále snižuje.	
Stod	V obcích s malým počtem obyvatel, kde je většinou výkon funkce starosty spojený s neuvolněnou funkcí a rozpočet obce je velice nízký, je značně problematické zajistit odpovídající péči o válečné hroby a pietní místa. O dotace tyto obce nejeví přílišný zájem z důvodu vysokých administrativních nároků a celkové finanční nejistoty s ohledem na malé rozpočty. Obavy mají i z proplacení vynaložených finančních prostředků.	
Stříbro	Aktuální problémy nejsou.	
Sušice	Směrem do budoucna bude nutné postupně řešit opravy starších válečných hrobů a pietních míst.	
Tachov	Aktuální problém ORP spatřuje v nedostatku finančních prostředků, které budou v budoucnu potřebné na opravy válečných hrobů a pietních míst.	

ORP	Problém	Pozn.
Krajský úřad Plzeňského kraje	KÚPK doporučuje novelizovat zákon o válečných hrobech zejména v těch pasážích, které se dotýkají ochrany VH a PM včetně navazujících sankcí, které považuje zejména u právnických osob za nízké. Nepříznivá epidemická situace je dále příčinou, že někteří noví pracovníci, kteří jsou pověřeni vedením CEVH nebyli dosud proškoleni, jako ORP Nepomuk, Přeštice či Magistrát města Plzně. Zapracování bez příslušného školení jsou pak pracovníci ORP Horažďovice, Nýřany, Stod a Tachov. Poslední věcí, kterou Krajský úřad Plzeňského kraje spatřuje jako jistou slabinu, je proces zálohování již zavedených dat do aplikace CEVH.	

f/ Jiné:

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací za rok 2016:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Obec Hromnice	Obnova pietní místa v obci Chotíná.	46.000.-
Obec Předenice	Rekonstrukce pomníku padlých v 1. světové válce.	34.000.-
Obec Velečín	Obnova pomníku obětem pochodu smrti.	10.000.-
Obec Blažim	Obnova poškozeného pomníku padlých z 1. SV.	10.000.-
Celková částka přidělená z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru bezpečnosti a krizového řízení.		100.000.-

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací pro rok 2017:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Obec Budětice	Oprava oplocení a zpevnění plochy u památníku padlých.	90.000.-
Obec Čechovice	Rekonstrukce pomníku.	80.000.- ¹⁰
Město Radnice	Obnova pamětní desky Emila Šťastného.	20.000.-
Obec Srby	Oprava vrcholového sousoší.	10.000.-
Celková částka přidělená z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru bezpečnosti a krizového řízení.		200.000.-

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací pro rok 2018, první kolo:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Město Janovice nad Úhlavou	Celková obnova pomníku, čištění, impregnace, zlacení nápisů, vyzlacení znaku Iva. CZE 3205-6130.	40.000.-
Město Klatovy	Doplnění kenotafu o novou pamětní desku popravených vlastencům. CZE 3205-6094.	35.000.-
Město Strážov	Obnova nápisů na desce pomníku, rekonstrukce státního znaku. CZE 3205-6096.	40.000.-
Obec Koryta	Dofinancování nově odhalené pamětní desky věnované příslušníkovi 331. perutě L. Němečkovi, který padl 21. 1. 1942. CZE 3205-54692.	8.175.-
Obec Bukovina	Celková obnova památníku, výměna poškozených částí, obnova sochy Iva a nápisové desky. CZE 3206-5080.	80.000.-
Obec Chříč	Obnova pomníku padlým včetně rekonstrukce sochy Iva. CZE 3206-27561.	70.000.-

¹⁰ Vratka - tato dotace nebyla obcí využita.

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Obec Nebřežiny	Zrestaurování památníku, nápisových desek, vytvoření a osazení chybějící sochy lva, rekonstrukce ohrazení. CZE 3206-27693.	70.000.-
Obec Chrást	Kompletní obnova pomníků CZE 3209-5694 a CZE 3209-5695.	50.000.-
Město Starý Plzenec	Kompletní rekonstrukce, výměna poškozených porcelánových fotografií, oprava litinového ohrazení. CZE 3209-26319.	70.000.-
Obec Dobřív	Restaurování památníku, čištění, zpevnění pískovce, plastická retuš pískovcových soch, obnova nápisů, zhotovení kopie spodní desky, obnova bronzového reliéfu. CZE 3211-5752.	80.000.-
Město Radnice	Obnova 3 žulových pamětních desek se jmény padlých. CZE 3211-28649 a CZE 3211-5713.	20.000.-
Obec Strašice	Restaurátorské a konzervační práce, renovace oplocení a zakotvení do nových betonových základů. CZE 3211-5723.	50.000.-
Obec Svojkovice	Celková obnova pomníku, podezdívka, obrubníky, dlažba, oplocení, obnova nápisů. CZE 3211-28678.	30.000.-
Město Zbiroh	Celková regenerace a obnova pomníku, obnova busty T. G. Masaryka. CZE 3211-21984.	50.000.-
Obec Hrádek	Obnova a konzervace pomníků padlým v 1. SV na území obce. CZE 3214-36415 Zbynice, CZE 3214-36414 Zbynice, CZE 3214-5868 Zbynice, CZE 3214-5922 Čermná, CZE 3214-5869 Čejkovy, CZE 3214-5733 Hrádek, CZE 3214-5271 Tedražice.	50.000.-
Celková částka přidělená v prvním kole z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru kultury a památkové péče.		743.175.-

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací pro rok 2018, druhé kolo:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Město Domažlice	Obnova kříže, CZE 3202-33425.	15.000.-
Město Horšovský Týn/Tasnovice	Kompletní obnova pomníku, impregnace žulových dílů, obnovené nápisové desky. CZE 3204-35002 ¹¹ .	54.500.-
Město Manětín/Luková	Celková obnova pietního místa z období 1. SV. CZE 3206-27641 ¹² .	90.000.-
Město Nepomuk	Restaurování pomníku včetně sochy T. G. Masaryka. CZE 3207-33253.	40.000.-
Město Přeštice/Skočice	Obnova objektu, udržovací zásah. CZE 3210-5890.	25.000.-
Město Spálené Poříčí	Kompletní rekonstrukce pomníku, čištění, obnova nápisů, spárování, obložení soklu přírodním kamenem, obnova nátěru sošky, žulová dlažba. CZE 3201-5996.	45.000.-
Město Sušice	Restaurování sochařské výzdoby památníku. CZE 3214-5871.	100.000.-
Obec Budětice/Vlkonice	Oprava pamětní desky, doplnění o plastiku pilota, obnova ohrazení, žulová dlažba. CZE 3214-5911.	60.000.-
Obec Díly	Čištění povrchu, obnova písma, nové úchyty do kamenné desky. CZE 3202-39854.	8.000.-
Obec Dražovice	Oprava zchátralého zdiva a oplocení, čištění, spárování, obnova nápisů. CZE 3214-5913.	60.000.-

¹¹ Místo je evidováno v Centrální evidenci válečných hrobů, v části „Opravy v CZ“.

¹² Místo je evidováno v Centrální evidenci válečných hrobů, v části „Opravy v CZ“.

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Obec Erpužice	Kompletní obnova pomníku, spárování, obnova nápisů, penetrace. CZE 3205-22202.	30.000.-
Obec Chanovice	Obnova pietních míst ve správním obvodu obce.	64.100.-
Obec Chodský Újezd	Kompletní obnova. CZE 3215-5967.	80.000.-
Obec Líně	Obnova souboru pomníků v obci. CZE 3208-5937.	30.400.-
Obec Mochtín	Kompletní obnova památníku, výměna kamenné desky, obnova písma, vyčištění žulového pomníku, výměna betonové obruby, odstranění plotu a obložení novými žulovými deskami. CZE 3205-6162.	40.000.-
Obec Roupov	Kompletní obnova památníku. CZE 3210-5887.	50.000.-
Celková částka přidělená v druhém kole z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru kultury a památkové péče.		792.000.-

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací pro rok 2019:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Město Holýšov	Kompletní obnova pomníku, CZE 3212-6107.	82.921.-
Město Horní Bříza	Statické zajištění, udržovací práce. CZE 3208-6044. Vratka. Realizace přesunuta na rok 2020.	100.000.-
Město Kaznějov	Restaurování pomníku, bronzové sochy včetně pamětní desky. CZE 3206-6154.	19.000.-
Město Klatovy/Luby	Obnova a údržba památníku, čištění betonových jehlanů, oprava omítek, zlacení písma, plastická retuš a spárování balustrády. CZE 3205-6012.	80.000.-
Město Kralovice	Kompletní restaurování, úprava okolí. CZE 3206-5075.	60.000.-
Obec Mýto u Tachova	Kompletní obnova pomníku. CZE 3215-38608.	60.343.-
Obec Bezděkov	Kompletní obnova pomníku. CZE 3205-33324.	52.514.-
Obec Břasy/Stupno	Obnova litinového kříže s pískovcovou hlavicí. Není VH podle zákona.	71.340.-
Obec Chlumčany	Obnovovací stavebně technické práce. CZE 3210-5844.	29.960.-
Obec Chotíkov	Kompletní obnova pomníku, osazení chybějící pamětní desky s původním nápisem. CZE 3208-6038.	100.000.-
Obec Klabava	Oprava přístupového chodníku. CZE 3211-5794.	100.000.-
Obec Litohlavy	Kompletní obnova pomníku. Není VH podle zákona.	24.400.-
Obec Mokrosuky	Osazení nového žulového obelisku, restaurování bronzové desky. CZE 3214-5915.	100.000.-
Obec Neuměř	Kompletní obnova pomníku. CZE 3212-6216.	25.622.-
Obec Neurazy	Obnova písma, kamene, čištění pomníku. CZE 3207-6148.	20.000.-
Obec Podmokly	Kompletní restaurování památníku. CZE 3211-5718.	33.000.-
Obec Štáhlavy	Kompletní obnova pomníku. CZE 3209-5677.	20.000.-
Obec Nezdice	Obnova pomníků v Nezdicích, Ostružně a Pohorsku. CZE 3214-5927, CZE 3214-5928, CZE 3214-26435.	20.900.-
Celková částka přidělená z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru kultury a památkové péče.		1.000.000.-

Krajský úřad Plzeňského kraje: Přehled přidělených finančních dotací za rok 2020:

Žadatel	Název akce	Výše dotace v Kč
Město Klatovy	Oprava pomníku, CZE 3205-6090.	72.000.-
Město Horní Bříza	Oprava pomníku obětem transportu smrti, CZE 3208-6044.	100.000.-
Město Kralovice	Restaurování pomníku obětem 1. SV, CZE 3206-27707.	100.000.-
Obec Dolany	Obnova památníku padlým v 1. a 2. SV., CZE 3208-6076.	64.000.-
Obec Hlince	Celková obnova památníku padlým v 1. SV., CZE 3206-6132.	63.000.-
Obec Merklín/Kloušov	Obnova pomníku obětem 1. a 2. SV, CZE 3210-5848.	17.000.-
Obec Vrčeň	Restaurování pomníku padlým, CZE 3207-5153.	59.000.-
Celková částka přidělená z rozpočtu Plzeňského kraje z dotačního titulu Odboru kultury a památkové péče.		475.000.-

Pozn. 1: Mimo uvedené žadatele a akce byla dále přidělena částka 25.000.- Kč spolku „Patrioti odkazu generála Jana R. Irvinga z. s.“, na podporu obnovy a údržby rodinné hrobky v Praze.

Pozn. 2: Výše přidělené částky byla ovlivněna snížením objemu finančních prostředků vyčleněných pro tento dotační titul o půl miliónu Kč z důvodu COVID 19.

V roce 2021 byla přerozdělena částka ve výši 400.000.- Kč.

V letech 2016 – 2021 investoval Plzeňský kraj do obnovy válečných hrobů a pietních míst celkem **3.710.175.-** Kč.

U ORP Tachov byla nemalým nákladem rekonstruována tzv. Mohyla, CZE 3215-6176 Tachov, která je současně i nemovitou kulturní památkou. V této souvislosti je záhodno vzpomenout, že do výčtu obětí bylo doplněno dalších 67 jmen a to zásluhou badatelského úsilí paní Mileny Městecké. V této souvislosti doporučuji ORP Tachov navrhnout paní Městeckou na ocenění „Pamětní plaketou péče o válečné hroby“, kterou uděluje Ministerstvo obrany ČR.

Snímek z doby vzniku Mohyly v roce 1948. Zdroj: Historický fond Rezina.

Mohyla připomíná oběti nacistů, vrátí se jí důstojný vzhled

Na konci války procházely Tachovskem pochody smrti.

■ LADISLAV VAINDL

TACHOV | Dny hrůzy začínalo na jaře roku 1945 Tachovsko. Procházely tudy totiž pochody smrti, kterými se nacisté na konci druhé světové války chtěli zbavit vězňů z koncentračních táborů. A tím zakrýt zvěrstva, která zde během let páchali.

Svědčem děsivých událostí byl i skaut a politický vězeň František Wretzl, který o nich vyprávěl Paměti národa. Vzpomínal například na dvacetiletého Miloslava Janatku, který na pochodu smrti poblíž Tachova žádal dozorcujícího esesáka, aby ho zastřelil.

„Janátka měl nohy odřené až do kosti. Kamarádi ho podírali, ale byl vyčerpaný a zhroutil se. Pamatuji, že esesák, asi pětadvacetiletý člověk, snad nějaký táta od rodiny, mu jeho požadavek rozmlouval. Říkal mu, že půjdeme ještě tak dvacet minut, že si odpočine a ráno to bude lepší. Janátka ale trval na svém. Tahal ho za ruku a stále žádal zastřelení. V tu chvíli nás na kole dojel velitel tábora Roller a ptal se, o co jde. On mu to řekl a Roller odpověděl, ať ho tedy zastřelí.“

Okolí mohyly nad Tachovem, která oběti připomíná, teď získává nový vzhled. Úpravy začaly v loňském roce a pokračovat budou i v tom letošním.

Mohyla na návrší nad Tachovem připomíná oběti nacistických pochodů smrti, které regionem prošly na jaře roku 1945. Pletní místo teď získává lepší vzhled. FOTO: I. MILENA SOUKOVÁ

Díky projektu dojde k úpravě pietního místa, navržené alejové stromy podél přístupové cesty zdůrazní jeho význam a historické poslání. Místa hrobů budou symbolicky zvýrazněna pomocí 22 malých políček, na kterých rozkvetne směs bylin doplněná o barevné cibuloviny.

Práce celkově vyjdou na 1 715 579 korun, více než polovina z toho půjde z evropských dotací.

Navržené vegetační úpravy navazují na historickou stavbu mohyly, která připomíná utrpení lidí na pochodech smrti, které na konci druhé světové války šly také Plzeňským krajem. Od ledna do dubna přes západní pohraničí mířily skupiny stovek lidí. Kvůli postupu spojeneckých vojsk nacisté vykládali koncentrační tábory, aby zahladili stopy po zvěrstvách, která zde probíhala.

Bylo 8. dubna 1945, když z nádraží ve Výmaru vyjelo 52 otevřených uhel-

ných vagonů, v nichž se tísnilo kolem 4500 vězňů z koncentračního tábora Buchenwald. „Vězni si nemohli ani sednout, museli stát. Tento vlak přijel do Tachova až 13. dubna 1945 a byla v něm už jen polovina původních vězňů, říká František Soukup, který se věnuje historii Tachovska.

Paradoxem je fakt, že nákladní vlaky plné vysílených vězňů dorazily do Tachova dva dny po osvobození koncentračního tábora v Buchenwaldu, odkud transport přijel.

Nacházelo se v nich asi 2 000 politických vězňů z celé Evropy. Jenom během vystupování v Tachově a cestou do Studánky bylo ubito dvě stě mužů.

Kdo nemohl vysílením pokračovat v pochodu, byl na místě zastřelen. Na tachovském nádraží byli vězni seřazeni do stoletenných skupin a za dozoru esesáků byli hnáni do třicet kilometrů vzdá-

leného koncentračního tábora ve Flossenbürgu. Cestou se skupiny spojily do tří větších. „Poslední skupina, která vyšla z nádraží, došla za vesnici Studánka, kde na louce nocovala. Ráno se nemohlo prochladnutím zvednout 15 vězňů, kteří pak byli zastřeleni a potom tam spáleni,“ konstatuje Soukup.

Druhá skupina vězňů došla do vesnice Lesná, kde na louce za hřbitovem nocovala. Ráno tam bylo nalezeno 45 zavražděných vězňů.

Při exhumaci bylo zjištěno, že pět vězňů mělo prosířenou lebku, pět vězňů bylo bez nálezu a 33 vězňů mělo rozbitou lebku. Hromadné hroby s oběmi částkami byly objeveny po osvobození. Ostatky obětí, které bohužel nemohly být ve většině případů identifikovány, byly uloženy do hromadného hrobu na návrší nad Tachovem. Celkově se jedná o 232 osob.

Obr.: Média o opravě a historickém významu památníku Na Mohyle.
Zdroj: 5+2 ze dne 26. února 2021.

Obr.: Fotografie z doby rekonstrukce v roce 2020. Zdroj: Městský úřad Tachov.

Jinou zajímavostí v rámci Plzeňského kraje je zahájení rekonstrukce pietního místa CZE 3212-6184 Čechovice u ORP Stod. O tom, že pro malé obce je značně složitou záležitostí se do takovéto rekonstrukce vůbec pustit, svědčí následující texty a obrázky. Jinak řečeno, je k tomu nutná nemalá odvaha starosty, aby před občany obce podobnou investici vůbec odůvodnil.

4 Co se děje v regionu

Opravy symbolů české státnosti v Plzeňském kraji

Pomník v Čechovicích čeká na rekonstrukci.

Na většině návsi v obcích Plzeňského kraje najdeme pomníky, které nám mají připomínat události světových válek. Válečným hrobem či pietním místem jsou ale i místa, ve kterých jsou uloženy ostatky osob, které zahynuly v průběhu válečných událostí. Úplnou definici pojmu upravuje příslušný zákon.

Koordinací péče o válečné hroby v našem kraji byl pověřen Odbor bezpečnosti a krizového řízení Krajského úřadu Plzeňského kraje (OBKŘ KÚPK). K 5. květnu 2017 měl v evidenci celkem 1 485 válečných hrobů. Připomenuto je zde bezmála 21 000 osob. Některá z těchto míst ale nebyla po dobu své existence nikdy opravena. Pro změnu tohoto nepříjemného stavu inicioval OBKŘ KÚPK vznik dotačního titulu na jejich opravy. Titul je určen především pro malé obce s nízkým rozpočtem.

V loňském roce byl opraven památník například v obci Blažim. „Dlouhodobě se snažíme zvelebit naši obec,“ říká starostka Kateřina Mrázová. „Jedním z dalších

Opravený pomník v Blažimi

kroků byla právě oprava pomníku padlých z 1. světové války, který byl v žalostném stavu. Po vyhledávání v archivech, starých knihách a fotografiích, do kterého se zapojili i samotní občané obce, jsme si ujasnili, jakým směrem by se měla rekonstrukce ubírat.“ V Blažimi využili dotačního titulu a do práce se pustila kamenická firma pana Stoklasy z Nečtin. Výsledkem je provedená rekonstrukce a dá se říci, že pomník se stal dominantou obce. Dalším krokem v rámci úplného uvedení do původního stavu budou kamenné sloupky okolo pomníku propojené řetězem. „Rozhodně bych doporučila i ostatním obcím využití této dotace,“ zdůraznila starostka. „Mezi pozitivy bych řadila minimální zátež dokládání veškerých podkladů jak při podání žádosti, tak při podání závěrečné zprávy.“

Dotační titul pokračuje i v letošním roce. Nově budou opravena 4 místa. Opraveného pomníku se dočkají například v obci Čechovice poblíž Holýšova a Staňkova.

www.plzensky-kraj.cz

Obr.: Měsíčník Plzeňský kraj, číslo 6, červen 2017.

Obr.: Stav v červenci roku 2021 po zahájení rekonstrukce. Foto: Ladislav Podhorec, ORP Stod.

S pozdravem

vedoucí odboru
(podepsáno elektronicky)